

PŘEDMLUVA

Zamrzlé vzpomínky a evoluční trendy v evoluční biologii 13

1 VŠECHNO JE JINAK, NEŽ SE ZDÁ 17

**2 VZNIK DARWINISMU ANEB
CO A JAK VLASTNĚ DARWIN (NE)OBJEVIL** 24

Jak jsme omylem objevili funkci Rh-faktoru 25

Kterak Darwin vodil čtenáře za nos 32

Co a jak vlastně Darwin objevil 37

Proč byli biologové (na rozdíl od široké veřejnosti)
z evoluční teorie nešťastní 44

Darwinismus vrací úder – pádná (ale dobře utajená)
odpověď brněnského opata 48

Shrnutí a upoutávka 53

**3 KTERAK SE DARWINISMUS STAL
NORMÁLNÍ VĚDOU A V ČEM SPOČÍVALA
„NOVÁ SYNTÉZA“** 55

Proč se příroda řídí Mendelovými zákony aneb trochu
středoškolské látky nikoho (doufám) nezabije 56

Jak se darwinismus změnil v neodarwinismus
a jak se stal normální vědou 60

Vědo, jsi ty vůbec normální? 63

Shrnutí a upoutávka 66

**4 VZNIK ROZDÍLŮ MEZI DRUHY –
NÁHODA, NEBO NUTNOST?** 67

Darwinova (téměř neznámá) teorie vznikání druhů 68

O podílu náhody na polidštění člověka (a poopičení opice) 70

Makroevoluce – příběh přežívání šťastlivců	70
Náhoda v mikroevoluci – co je nahoře, je i dole	75
Co dělají myši v parku, když nemají co dělat – driftují	78
Stopařův průvodce mikroevoluční galaxií	81
Shrnutí a upoutávka	85

5 JAK VZNIKÁ U ORGANISMŮ KOMPLEXITA A ORGANIZOVANOST A CO TO VLASTNĚ JE?	87
Co je to složitost – hmm, to je dost složité...	87
O vzniku komplexity (a organizovanosti) samoorganizací	93
Sníh a hry – třídění z hlediska stability	95
O vzniku komplexity (a organizovanosti) pasivní evolucí aneb evoluční fušeřina	100
Jak (a proč) si zeditovat DNA – zeptejme se trypanozom	103
Hlavou (ani zadkem) zeď neproraziš	108
Shrnutí a upoutávka	110

6 O VZNIKU DRUHŮ BEZ ÚČASTI PŘIROZENÉHO VÝBĚRU	111
Sympatrická speciace – neuraž se, sousede, ale s tebou se nemnožím	111
Alopatrická speciace – v dále za horama pláče moje máma	116
Reprodukční izolace na počkání, speciace do druhého dne	119
Speciace bez sexu – no to by uměl každý	123
Shrnutí a upoutávka	125

7 KTERAK DARWINISMUS PŘEŽIL SVOU SMRT – FREKVENČNĚ ZÁVISLÁ SELEKCE A TEORIE EVOLUČNĚ STABILNÍCH STRATEGIÍ	126
O Jeníčkovi a Mařence a frekvenčně závislé selekci	126
Holubice a jestřábi aneb kdo si hraje, nezlobí	132
Koho by ještě zajímala biologická zdatnost!	136
Tisíce jestřábů a holubic v nás	137
Revoluce, která se nekonala	142
Shrnutí a upoutávka	144

8 VZNIK TEORIE SOBECKÉHO GENU – DARWINE, POZOR, NĚKDO TI JDE PO KRKU	145
Sobecký gen – konečně se něco děje	145
Loutkové divadlo	151
Pohádka o zlém Modrovousovi	154
Sobecký gen a konec vyceněných tesáků a zkrvavených pařátů	158
Shrnutí a upoutávka	162
9 NA KAŽDÉHO JEDNOU DOJDE ANEB KOSTLIVEC VE SKŘÍNI TEORIE SOBECKÉHO GENU	164
Všechno špatně, zpátky na stromy	164
Jak netrénovat veslařský oddíl	167
Ani Darwin, ani Dawkins, tak tedy kudy dál?	169
Shrnutí a upoutávka	171
10 TEORETICKÉ ÚVAHY JSOU PĚKNÁ VĚC, ALE CO NA TO ZELENÝ STROM ŽIVOTA?	173
Kolik genů se vejde na špičku jehly a kolik jich dělá jeden znak?	173
Dvě a dvě je minus sedm aneb o genových interakcích	176
A co to prostě vyzkoušet?	181
Darwinovo „sladké“ tajemství	185
Shrnutí a upoutávka	186
11 A KDE SE TEDY BERE BIOLOGICKÁ EVOLUCE?	187
Gumový svět	187
Hádanka a její řešení – je to prosté, milý Watsone	189
Báječný plastický svět	191
Báječný zamrzlý svět	193
Shrnutí a upoutávka	196
12 A CO NA TO PALEONTOLOGICKÁ DATA?	197
0 chybějících mezičlancích a evoluci skokem	197
Probuzení Šípkové Růženky a teorie přerušovaných rovnováh	200

Dvě vysvětlení (a jak si z nich vybrat to nejspíš špatné)	203
Shrnutí a upoutávka	210
13 A CO NA TO GENETICKÁ DATA?	211
Jak nezměřit dědičnost	211
Větší je lepší (no a co má být?)	214
Mikroevoluce není makroevoluce	215
Shrnutí a upoutávka	216
14 EVOLUČNÍ PLASTICITA V POKUSECH PROVEDENÝCH MATKOU PŘÍRODOU	218
Proč jsou druhy na oceánských ostrovech „divné“?	218
Asexuální druhy – pomaleji, ale lépe	221
Proč se pšenice „kází“ rychleji než žito – mikroevoluce samosprašných druhů	224
Moudrá pošetilost sira Sebrighta	226
Selekce v nás a dědění získaných vlastností	228
Proč jsou jednovaječná dvojčata stejná?	229
Naroubovaná rajská jablíčka a velký podvod, který možná podvodem nebyl	231
Jak se dělá (divná) moucha	237
Shrnutí a upoutávka	238
15 EKOLOGICKÉ DŮSLEDKY TEORIE ZAMRZLÉ PLASTICITY ANEB SBOHEM BÁJEČNÝ DARWINOVSKÝ SVĚTE	239
Proč nás myši ještě nesežraly?	239
Proč nás bakterie ještě nesežraly?	240
Proč asexuální druhy milují extrémy?	242
Drobná vsuvka o mravencích	243
Drobná vsuvka o myších a lidech	244
Proč asexuální druhy milují extrémy – pokračování	245
Pozor! Invaze!	246
Za všechno může parazit	248
Za všechno může obnovená plasticita (jak také jinak)	252
Jak se hasí povodeň	254

Shrnutí a upoutávka	255
16 MOHLA BY TEORIE ZAMRZLÉ PLASTICITY VYSVĚTLIT EXISTENCI EVOLUČNÍCH TRENDŮ?	257
Ve světě zamrzlých druhů to chodí jinak	257
Kde se berou evoluční trendy?	258
Není výběr jako výběr	260
Jak chcípáček slavně zvítězil nad supermyší (v druhovém výběru)	262
Kde se vzal sex?	265
Třicátá první (a zajisté konečně ta správná) hypotéza vzniku sexuality	268
Velkým se to speciuje	271
Trendy ve světě zamrzajících druhů	272
Shrnutí a upoutávka	273
17 POSEZENÍ V HOSPODĚ S DOBRÝMI A ŠPATNÝMI DRUHY DANIELA FRYNTY	274
Proč se nedá ptakopysk chovat na vlnu	276
A jsme doma – zamrzlá plasticita	278
Shrnutí a upoutávka	279
18 MOHLA BY TEORIE ZAMRZLÉ PLASTICITY VYSVĚTLIT VZNIK A UDRŽENÍ ALTRUISTICKÉHO CHOVÁNÍ?	280
Čím se ještě liší plastické a zamrzlé druhy?	281
Že by přeci skupinová a mezidruhová selekce?	282
Sbohem eugeniko!	284
Shrnutí a upoutávka	287
19 NĚKOLIK SLOV ZÁVĚREM ANEB CO TO VLASTNĚ CELÉ MĚLO ZNAMENAT	289
Poznámky k textu	294
Rejstřík textů v rámečcích (boxíky)	320
Rejstřík	323